

vergadering **C179**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en
Toerisme

van 22 februari 2022

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Joris Nachtergaele aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de organisatie van het wereldkampioenschap wielrennen in Vlaanderen – 1701 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de impactanalyse van het wereldkampioenschap wielrennen in Vlaanderen – 1903 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Tine Van den Brande aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de biodiversiteitscampagne van Green Key – 1876 (2021-2022)	8
VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het project rond de Vlaamse Meesters – 1910 (2021-2022)	11
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het cruisetoerisme na corona – 1928 (2021-2022)	15

VRAAG OM UITLEG van Joris Nachtergaele aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de organisatie van het wereldkampioenschap wielrennen in Vlaanderen – 1701 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de impactanalyse van het wereldkampioenschap wielrennen in Vlaanderen – 1903 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Voorzitter, collega's, minister, op 5 oktober 2021 stelde ik u, minister, in deze commissie een vraag om uitleg rond de organisatie van het wereldkampioenschap wielrennen (WK) in Vlaanderen. In uw antwoord gaf u aan dat u begin 2022 een evaluatie van dit evenement zou voorleggen aan de Vlaamse Regering en dat de evaluatie een 'legacy plan' zou bevatten met acties om de impact van het WK te vergroten en de ervaringen bij de organisatie mee te nemen voor andere, grote topevenementen in Vlaanderen.

Ondertussen raakte er meer bekend over de verschillende evaluaties die naar aanleiding van de organisatie van het WK wielrennen in Vlaanderen zouden worden uitgevoerd. Naast een plan rond de legacy van het WK wielrennen, dat door EventFlanders werd uitwerkt, zou er een evaluatie gebeuren over de samenwerking tussen Flanders Classics en Golazo, werd er een studie bij Ernst & Young besteld over de economische return en werd er in samenwerking met de VUB en de Universiteit van Utrecht een maatschappelijke impactstudie uitgevoerd. Deze laatste studie zou zich ook toelagen op de vier maatschappelijke doelstellingen die de organisatie van het WK zichzelf had opgelegd: promotie van wielrennen en fietsen in brede zin, duurzaamheid, toegankelijkheid en innovatie.

Minister, kunt u meer toelichting geven bij de evaluatie die de vzw WK wielrennen heeft uitgevoerd? Wat waren de belangrijkste conclusies voor Toerisme Vlaanderen? Wat waren de belangrijkste sterktes en verbeterpunten binnen deze samenwerking?

Wat zijn de belangrijkste conclusies bij de maatschappelijke impactstudie uitgevoerd door de VUB en de Universiteit van Utrecht? Werden de maatschappelijke doelstellingen volgens u voldoende bereikt?

Welke aanbevelingen werden naar voren geschoven in de evaluatie van EventFlanders inzake de legacy van het WK wielrennen en toekomstige topevenementen? Welke initiatieven zult u nemen om in te spelen op de conclusies van EventFlanders?

Welke economische return haalde Vlaanderen volgens de studie van Ernst & Young uit de organisatie van het WK wielrennen en in welke mate beantwoordt de gerealiseerde economische return aan de vooropgestelde verwachtingen?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, het succesvolle WK wielrennen in Vlaanderen ligt al enkele maanden achter ons. We kijken er met heel veel plezier op terug. Het was een fantastische belevenis.

Begin oktober verduidelijkte u in deze commissie dat EventFlanders dit evenement grondig zou analyseren: "EventFlanders werkt momenteel aan een zeer gedetailleerde evaluatie. Deze zal in de loop van het najaar afgerond worden. Tegelijk wordt ook een economische en maatschappelijke impactstudie uitgevoerd die

wordt opgeleverd in januari 2022. [...] Uiterlijk in januari 2022 wordt de evaluatie van het project aan de Vlaamse Regering voorgelegd. Een deel van die evaluatie betreft een legacy plan dat er juist voor moet zorgen dat de impact van het WK wielrennen verder reikt dan enkel het evenement zelf. Ik zal de conclusies hiervan zeker aangrijpen om de geplande acties te verbeteren en te versterken en om de ervaringen die we tijdens de organisatie van het WK wielrennen hebben opgedaan voor andere grotere topevenementen in Vlaanderen te gebruiken.”

Minister, wat zijn de belangrijkste bevindingen van het VUB-rapport dat in opdracht van EventFlanders werd opgesteld: ‘Maatschappelijke impact en legacy: Evaluatie 2021 UCI Road World Championships’? We kunnen er een samenvatting van vinden, maar de studie zelf is nog niet gepubliceerd.

Welke conclusies trekt EventFlanders uit deze studie voor de economische en maatschappelijke impact en het legacy plan?

Welke conclusies trekt u om de komende grotere topevenementen in Vlaanderen te organiseren?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u wel, collega’s. Jullie kunnen allemaal mee bevestigen dat het WK wielrennen een goed topevenement was, zowel qua impact als budget. Het is dan ook niet meer dan logisch dat alle aspecten correct geëvalueerd worden. Er waren een viertal verschillende evaluaties: een interne evaluatie van de organisatie zelf, een maatschappelijke impactstudie door de VUB, een economische impactstudie door Ernst & Young en een legacy-onderzoek door EventFlanders.

Een belangrijke conclusie voor Toerisme Vlaanderen is alvast dat de samenwerking met de organisator goed verlopen is. Vanuit Cycling in Flanders werd ingezet op de organisatie van internationale perstrips met als voornaamste doelmarkten Nederland, Spanje, Scandinavië, de UK en Italië.

Daarnaast werden verschillende succesvolle internationale acties opgezet in samenwerking met wielplatform Strava. Zo werd onder meer de ‘Flanders 2021 Challenge’ opgezet, waarbij deelnemers 7 uur moesten fietsen in 2 weken tijd om een virtuele Flanders 2021-badge te verkrijgen. Dit leverde dan ook indrukwekkende cijfers op met meer dan 197.000 internationale deelnemers die gemiddeld 275 kilometer en 12 uur op de fiets zaten om toch maar die badge van Vlaanderen te verkrijgen.

Door de COVID-19-onzekerheid was, zoals jullie weten, de internationale promotie naar buitenlandse bezoekers en activatiecampagne beperkter dan initieel voorzien, zowel vanuit de organisator en de Internationale Wielervedeniging of de Union Cycliste Internationale (UCI), als vanuit Toerisme Vlaanderen en de verschillende gaststeden. Het was een beetje jammer dat we beperkt waren door de COVID-19-maatregelen, maar desondanks was er een doeltreffende internationale communicatie en waren er enkele leuke activiteiten, mede dankzij het uitgebreide internationale bereik van de UCI en de sterke ervaring hierin van het lokaal organisatiecomité.

Voor toekomstige organisaties is het aangewezen om de rolverdeling inzake internationale promotie en activatie tussen de organisator en Toerisme Vlaanderen nog helderder af te stemmen. De internationale promotie en het aantrekken van internationale bezoekers is de verantwoordelijkheid van de organisator. Toerisme Vlaanderen zet in op de bredere promotie van de bestemming en tracht bezoekers langer te laten verblijven in de regio, met als einddoel om hen op een later tijdstip te laten terugkeren naar Vlaanderen.

In de maatschappelijke impactstudie werd door de VUB nagegaan op welke manier het WK wielrennen heeft bijgedragen aan de vier maatschappelijke doelstellingen.

Een eerste doelstelling is het promoten en stimuleren van de participatie en populariteit van wielrennen en fietsen in de brede zin. De tweede doelstelling is duurzaamheid, de derde toegankelijkheid en de vierde innovatie.

Ondanks de negatieve impact van COVID-19 op de planning en organisatie van de activiteiten in aanloop van het WK 2021, is de organisator er in samenwerking met de gaststeden en andere stakeholders in geslaagd om een ruim en ambitieus voortraject te realiseren. De verschillende activiteiten en campagnes hebben niet alleen heel wat doelgroepen actief aan het sporten en fietsen gezet, ze zorgden ook voor zichtbaarheid en promotie van een aantal maatschappelijke thema's waar we veel belang aan hechten, zoals duurzaamheid, toegankelijkheid en innovatie.

Duurzaamheid was een van de belangrijke speerpunten van het WK. De resultaten mogen dan ook gezien worden, bijvoorbeeld als we kijken naar de cijfers van recycling, de CO₂-emissies of het waterverbruik. Door het gebruik van vacuümtoiletten werd ongeveer 350.000 liter water bespaard. Ook werd er ingezet op elektrische en hybride wagens. Dat zat wel goed. Ook werd in samenwerking met Deloitte de CO₂-impact voor de eerste maal in kaart gebracht. De aanpak en de bevindingen zijn opgenomen in een duurzaamheidsrapport.

Er werd ook een specifiek programma opgezet om toe te zien op de toegankelijkheid en inclusiviteit van het evenement, onder meer door meer faciliteiten te bieden voor mensen met een beperking, de organisatie van een wedstrijd paracycling tijdens het openingsweekend, door kwetsbare en ondervertegenwoordigde groepen als vrijwilligers bij het evenement te betrekken of door campagnes op te zetten voor een inclusiever sportklimaat voor iedereen.

De organisatie van een internationaal topwielerevenement zoals het WK draagt ook bij aan fietsstimulering in de brede zin van het woord.

Door de organisator werd maximaal ingezet op innovatie, met heel wat vernieuwende acties op het vlak van crowdmanagement, wedstrijdorganisatie en beleving, communicatie, fanzones, enzovoort.

De Innovation Hub gaf deelnemende bedrijven en start-ups de mogelijkheid om hun producten en diensten te etaleren aan heel wat bezoekers.

Het evenement werd door de inwoners van de vier gaststeden gewaardeerd met een gemiddelde score van 7,3 op 10. Dat zit dus ook goed. Ongeveer 15 procent van de bevroegde inwoners voelde zich geïnspireerd om zelf meer te gaan fietsen.

We kunnen tevreden zijn met de resultaten van het WK wielrennen, zowel van de maatschappelijke als van de economische impactstudie. Dit topevenement vergde een uitgebreide investering van de Vlaamse overheid en van de betrokken lokale overheden, maar de evaluatieronde en de studies tonen ons dat het een geslaagde investering was, ondanks corona.

Het WK wielrennen heeft heel wat op gang gebracht en werd als katalysator ingezet voor de realisatie van brede beleidsdoelen. EventFlanders heeft in samenwerking met de gaststeden, de lokale organisatie, de wielervederaties en andere betrokken partijen een inventaris gemaakt van duurzame initiatieven die kunnen worden voortgezet om een langetermijnpact te realiseren. Dit werd onderverdeeld in de onderwerpen sport, fietsstimulering, duurzaamheid en toerisme.

Vervolgens kom ik tot de vraag over de economische return. Naast de maatschappelijke studie van de VUB werd ook een economische impactstudie uitgevoerd door Ernst & Young.

De vier gaststeden noteerden samen ruim 1 miljoen unieke bezoekers. 10 procent kwam uit het buitenland, vooral uit Nederland, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland. 30 procent van hen was nooit eerder in Vlaanderen geweest, maar was wel aangenaam verrast door wat onze bestemming te bieden heeft. 83 procent overweegt dan ook nog eens terug te komen naar Vlaanderen. 90 procent van de buitenlandse bezoekers zegt Vlaanderen te zullen aanbevelen aan familie, vrienden en kennissen.

De bezoekers verbleven gemiddeld 4,5 nachten in Vlaanderen, wat bovengemiddeld is in onze overnachtingscijfers.

Alle bezoekers samen spendeerden zo'n 36 miljoen euro tijdens hun verblijf in Vlaanderen. Het gros van die uitgaven ging naar overnachtingen, eten, drinken en transport. In totaal zorgde het WK voor een boost van 27,4 miljoen euro bruto toegevoegde waarde in de Vlaamse economie.

Als we ten opzichte van de voorgaande WK's vergelijken, dan zien we, ondanks een organisatie in covidtijden, een enorm uitgebreid aantal unieke bezoekers in Vlaanderen. We spreken dan over meer dan vijf keer zoveel dan tijdens voorgaande WK's, van wie het grootste deel lokale bezoekers. Het aantal internationale bezoekers is ongeveer hetzelfde als het WK in Innsbruck, maar veel meer dan het WK in Yorkshire. Het bestedingspatroon van de bezoekers en de totale economische boost liggen in lijn met Yorkshire en iets lager dan Innsbruck.

Deze cijfers liggen in lijn met de verwachte resultaten uit de haalbaarheidsstudie, uitgevoerd door The Sports Consultancy, waarin de impact werd geraamd tussen 25 en 31,2 miljoen euro. We hebben dus een mooi cijfer.

Maar het effect op het imago voor Vlaanderen als toeristische bestemming is nog vele malen groter door de grote wereldwijde media-aandacht voor het WK.

Om u een idee te geven: 208 miljoen tv-kijkers in 113 landen en tientallen miljoenen kijkers via de sociale media kregen naast de wielerbeelden ook onze historische kunststeden, onze regio's en de Vlaamse kust mooi in beeld. Het is heel veel waard dat we, zeker in zo'n moeilijke periode als corona, toch in beeld waren bij miljoenen tv-kijkers.

Bovendien kwam met de Flandrienlus in Vlaams-Brabant een nog relatief onbekend, maar prachtig wielergebied in beeld, met name de Druivenstreek.

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Dank, minister, voor uw wel zeer uitgebreide antwoord. Met de opvolging van dit WK hebt u heel grondig werk afgeleverd. Alle facetten werden onder de loep genomen. Dat staat ons toe om lessen te trekken voor de toekomst.

Ik heb enkele cijfers opgeschreven: 27,4 miljoen euro bruto toegevoegde waarde in de Vlaamse economie. We kunnen alleen maar dromen over welke boost het WK het toerisme en onze economie had gegeven zonder het virus. Een ander cijfer dat u noemde was dat 83 procent – als ik me niet vergis – overweegt om nog eens terug te komen naar Vlaanderen en 90 procent van de buitenlandse bezoekers zegt Vlaanderen als vakantiebestemming te zullen aanbevelen aan familie, vrienden en kennissen. Dat bewijst nog eens dat wielrennen, zowel sportief als recreatief, een belangrijke Vlaamse troef is in het buitenland en in ons toerismebeleid.

Ik heb nog twee extra vragen. Ik hoorde u zeggen dat EventFlanders momenteel werkt aan een topevenementenstrategie voor de komende tien jaar. Kunt u daar wat meer zicht geven op de timing van dat plan? Wat is volgens u precies de rol van EventFlanders in deze strategie?

Als u op mijn volgende vraag nu niet kunt antwoorden, kunt u mij daarover misschien schriftelijk verdere info verstrekken. Het gaat over nieuwe informatie die vorige week werd gelanceerd, over iets wat ook in het regeerakkoord staat en nu heel concreet gaat worden, namelijk het nieuwe Centrum Ronde van Vlaanderen. Dat zal worden uitgewerkt in de prachtige Abdij van Maagdendale in Oudenaarde. Dat is een heel belangrijke investering voor onze streek, hier in de Vlaamse Ardennen, de streek die wielertoerisme en wielersport ademt. Ik heb gehoord dat er voor het project eerst nog een masterplan moet komen, maar kunt u daarover ongeveer al vertellen wat de timing zou kunnen zijn en welke partners daar allemaal bij betrokken zijn?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Blijkbaar zijn er heel wat evaluaties door verschillende instanties uitgevoerd. Ik vroeg me het volgende af. Vorige week vrijdag had ook de stad Leuven daaromtrent al gecommuniceerd. In dat persbericht lees ik dat de Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid van de KU Leuven in opdracht van de stad een onderzoek uitvoert naar de sociaal-maatschappelijke impact van het WK wielrennen, alsook naar de impact van de titel Europese Sportstad 2021. Het was voor Leuven wel degelijk fantastisch vorig jaar. Die onderzoeken kaderen in de publicatiereeks Beleid en Management in Sport (BMS). De resultaten van die zogenaamde BMS-studies zouden eind maart worden bekendgemaakt. Gaat dit samen met die studies van de VUB of is dit nog iets anders? Spreken we hier over een vijfde studie? Het is een vraag die ik me stelde als ik u de studies hoorde opsommen. Dit is er dan een van de KU Leuven.

Ik heb nog een andere vraag. Onze lokale schepen van zowel Sport als Handel in Leuven, Johan Geleyns, had opgemerkt dat de cafés vol zaten. De horeca heeft ongelooflijk gebloeid bij de aankomst en ook de dagen ervoor in Leuven. Maar voor de handelaars was het wel wat minder. Dat zijn geen shoppers. De mensen die naar de koers komen kijken gaan niet ondertussen met zakken vol kledij en schoenen rondlopen. De handelaars waren wel een beetje teleurgesteld. Er was daar wat minder return op dat ogenblik. De schepen zegt echter dat Leuven zo geweldig internationaal op de kaart is gezet – u hebt het ook zelf al gezegd en de collega's zonet ook – dat het vertrouwen in Leuven, onder andere bij de lokale handelaars, ook wel heel groot is dat de economische return voor Leuven in de komende maanden en jaren nog zal volgen.

Daarom vroeg ik me af hoe, niet alleen op het gebied van sport maar dus ook op het gebied van economische return, de monitoring de komende jaren zal gebeuren. Gaan diezelfde organisaties die allemaal studies hebben gemaakt ook verder monitoren? Hoe wordt dat verder aangepakt? Gaat EventFlanders dat zelf een stukje opvolgen, samen met de steden die betrokken zijn? Dat was niet alleen Leuven, er waren nog een aantal andere steden. Ik dacht Antwerpen, Kortrijk en Brugge. Hoe wordt dat verder opgevolgd want het is toch een vaak gehoord verhaal van 'wow, al die grote evenementen naar uw land halen kosten veel geld en subsidies. De overheid steekt daar veel geld in, maar er is geen return'.

Ik denk dat het bewijs van return hier wel is geleverd. Het zou interessant zijn om te weten hoe die return zich in de komende jaren voortzet naar de betrokken steden en naar Vlaanderen in het algemeen. Minister, wordt dit verder opgevolgd?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega Nachtergaele, vorige week zijn de laatste knopen voor het nieuwe centrum doorgelaten. We gaan dit in samenwerking met de partners verder uitwerken: Toerisme Vlaanderen, Flanders Classics, de stad Oudenaarde en de provincie Oost-Vlaanderen.

Mevrouw Brouwers, EventFlanders bundelt de expertise rond het aantrekken en ondersteunen van topevenementen. In eerste instantie worden potentieel interessante events gescreeend. Er wordt op individuele basis gekeken of er ondersteuning door Vlaanderen nodig is, ja of neen. In veel gevallen volstaat gewoon, meestal toch, een inhoudelijke ondersteuning. Op dit moment heeft EventFlanders een lijst met interessante projecten die we verder aan het bekijken zijn. Ik zal u de lijst laten bezorgen via het commissiesecretariaat.

We voeren ook samen met alle kunststeden op ongeveer vijfjaarlijkse basis een detailonderzoek naar de internationale bezoekers, naar hun bestedingsgedrag en hun motivatie om naar hier te komen. Ook Leuven wordt hierin verwerkt.

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Het WK wielrennen in Vlaanderen was er eentje om niet snel te vergeten. Iedereen lijkt het daarover eens te zijn. We hebben met EventFlanders getoond dat we de knowhow in huis hebben om dit in goede banen te leiden. De studieresultaten tonen dit ook aan. Ik denk dat we hier verder op kunnen bouwen.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw bijkomend antwoord. Een kleine correctie: ik denk dat ik een foute stad heb genoemd. Knokke-Heist was hierbij betrokken.

Omdat het over veel studies gaat – blijkbaar is die BMS-studie iets typisch voor Leuven. Ze wordt jaarlijks op het vlak van sport uitgevoerd –, zou het misschien interessant zijn om al die studies, we spreken toch al over vijf, te synthetiseren en een soort evaluatie van de evaluatie te maken die bij EventFlanders kan worden geraadpleegd. Nu moet je overal gaan zoeken. Het zou goed zijn om alles mooi op te lijsten. U hebt dat al een stuk gedaan bij het beantwoorden van de vragen. Als de studies worden samengebundeld, zijn de verschillende conclusies makkelijk raadpleegbaar. Het lijkt me nog een nuttige oefening voor de administratie.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tine Van den Brande aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de biodiversiteitscampagne van Green Key – 1876 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: Mevrouw Van den Brande heeft het woord.

Tine Van den Brande (Groen): Voorzitter, minister, collega's, streven naar het behoud van biodiversiteit is een levensbelangrijke duurzame investering in de toekomst. Diverse ecosystemen spelen een essentiële rol in ons bestaan, onze gezondheid, voedselvoorziening en grondstoffen. Biodiversiteit zorgt ook voor diensten zoals het zuiveren van water en lucht, verkoeling van het klimaat, vruchtbare grond en het binnen de perken houden van plagen, ziektes en overstromingen.

Vanaf 1 januari tot en met 31 augustus 2022 loopt de biodiversiteitscampagne van onder andere Green Key en Blue Flag. Het is een mooi initiatief van Green Key om ook de toeristische sector attent te maken op dit belang.

De campagne ging in januari van start met een biodiversiteitsquiz en biodiversiteitscursussen. Tot juli worden best practices verzameld van Green Key-houders.

In maart en april worden webinars met experts georganiseerd en vanaf mei staat er een fotowedstrijd op het programma onder de naam #spottingnature.

Tijdens de uitreiking van dertien nieuwe Green Key-labels eind januari, zei thema-manager en directielid van Toerisme Vlaanderen, Vincent Nijs: "Vlaanderen zette al mooie stappen op het vlak van duurzaamheid, maar kent ook nog verschillende uitdagingen. Daarom maakt Toerisme Vlaanderen werk van een ambitieuze visie en wil het op een structurele manier meewerken aan een duurzame en florerende bestemming door in de toekomst de sector nog veel beter te ondersteunen. Daarom willen we initiatieven zoals de Green Key aanmoedigen en ook verder implementeren in ons beleid."

Minister, op welke manier werken Toerisme Vlaanderen en GoodPlanet samen om deze campagne ook bij Vlaamse logieshouders onder de aandacht te brengen?

Worden er extra initiatieven genomen door Toerisme Vlaanderen om deze campagne nog te verrijken?

Welke communicatiekanalen worden ingezet vanuit Toerisme Vlaanderen om deze campagne te ondersteunen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega's, in januari werd een quiz georganiseerd voor de nationale operators, de organisaties die Green Key coördineren. In Vlaanderen is dit GoodPlanet Belgium.

Het volgende onderdeel, een 'best practice'-wedstrijd, zal gericht zijn naar de uitbaters. Deze wedstrijd is internationaal nog niet gelanceerd, ook de bijbehorende biodiversiteitslessen zijn nog niet beschikbaar.

Zodra GoodPlanet Belgium meer informatie van Green Key Internationaal krijgt, wordt dit via de nieuwsbrief gecommuniceerd en zullen de 139 Green Key-houders ook de webinars kunnen volgen.

GoodPlanet Belgium en Toerisme Vlaanderen zullen verder afstemmen zodra de planning en aanpak van de campagne van Green Key in Vlaanderen duidelijk is.

Bij deze afstemming horen ook afspraken over de communicatie door Toerisme Vlaanderen en de kanalen die hiervoor gebruikt worden. Grosso modo gaat het over vier verschillende kanalen, die nu reeds worden ingezet om de Green Key in de kijker te zetten. De eerste is de website waarop meer informatie zal worden gegeven. Geïnteresseerde uitbaters kunnen al een handleiding downloaden waarin stapsgewijs wordt uitgelegd hoe zij zich kunnen inschrijven om het label te behalen. Zeker na de jaarlijkse uitreiking van het label deelt Toerisme Vlaanderen een nieuwsbericht op de corporate website met een lijst van de locaties die het label behaalden.

Een tweede kanaal zijn de corporate socialemediakanalen: via Facebook en LinkedIn communiceert Toerisme Vlaanderen over het Green Key-label.

Een derde is de sectornieuwsbrief: relevante informatie wordt opgenomen in de sectornieuwsbrief.

Als laatste is er de perswerking: via perswerking draagt Toerisme Vlaanderen bij aan de brede bekendmaking van het Green Key-label.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brande heeft het woord.

Tine Van den Brande (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben alvast blij en tevreden dat er wordt ingegaan op de vraag om vanuit Toerisme Vlaanderen dit project actief mee te ondersteunen.

Zoals we weten, doet toerisme biodiversiteit vaak weinig goed, maar toch kan toerisme ook helpen om die biodiversiteit mee een duwtje in de rug te geven. Toeristische ondernemers en toeristen moeten dan wel erg goed geïnformeerd zijn en zich meer en meer bewust zijn van het belang van biodiversiteit voor iedereen en van de nood om ze te beschermen. Een goed geïnformeerde toeristische ondernemer kan op zijn beurt een ambassadeursrol vervullen tegenover de toeristen.

Het is natuurlijk ook geweten dat als bijvoorbeeld natuur voor meer jobs en inkomens zorgt, de neiging vergroot om die natuur te beschermen en er op een duurzame manier mee om te gaan.

Met het thema 'Vlaanderen Natuurlijk' wil Toerisme Vlaanderen terecht de troef van natuur internationaal uitspelen. Ook daar is er dus een goede opportuniteit maar ook een grote nood aan het zoeken naar de juiste synergieën tussen biodiversiteit beschermen en de toeristische sector. Ook zou er nauwlettender moeten worden toegekeken dat de draagkracht van de natuur zeker niet wordt overschreden.

De plaats die recreatie in de natuurgebieden inneemt mag het beschermen en het realiseren van een betere natuurkwaliteit nooit in de weg staan.

Tot slot lijkt het me ook opportuun om met het Blue Flag-label, dat eveneens partner is in deze biodiversiteitscampagne, het belang van het ondersteunen van de biodiversiteit in onze kustgemeenten nog eens extra onder de aandacht te brengen. Aangezien deze commissie rijk is aan kustburgemeesters hoop ik hier een beetje op jullie steun. Want ook zelfs strandvakanties hebben proper water nodig dat afhangt van een goed werkend kustecosysteem. Natuurlijke ecosystemen van de kust zoals de duinenvorming bieden ook belangrijke kansen voor de biodiversiteit. Bijvoorbeeld aangespoelde algen op het strand hebben een grote biodiversiteitswaarde. Daarnaast spelen deze vaak een belangrijke rol in het ontstaan van embryonale duinen die op hun beurt een schakel zijn in het natuurlijke duinensysteem. Het niet-machinaal reinigen van het strand kan die natuurlijke dynamiek opnieuw in werking stellen. Aangezien het vaak toeristen zijn die de stranden bevuilden, en ook vanuit de zee komt er natuurlijk heel veel afval toe op het strand, ben ik, minister, bijkomend benieuwd naar uw mening over het gevaar van het machinaal reinigen van de stranden voor de biodiversiteit aan onze kust.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik wil verwijzen naar een onderzoek van booking.com. Het was geen onderzoek waaruit bleek dat Ieper de meest gastvrije stad van België was, maar het was een onderzoek naar aanleiding van Earth Day 2021. Daaruit bleek dat reizigers wereldwijd milieuvriendelijkheid en duurzaamheid vragen en eisen als zij op reis gaan. Minister, met uw 'Reizen naar Morgen'-verhaal sluit u daar met uw beleid bij aan. U hebt dat ook geantwoord op mijn vraag om uitleg in november vorig jaar rond de Glasgow Declaration on Climate Action in Tourism.

Ik pik daar even op in. Minister, u hebt toen aangekondigd dat Toerisme Vlaanderen een bevraging deed bij een aantal partners zoals Horeca Vlaanderen en de provinciale diensten rond de duurzaamheidsplannen. Daaruit bleek dat er wel visie was, maar dat we wat doelstellingen en acties misten. Daar zou Toerisme Vlaanderen wat verder ondersteunen. Minister, hoe zit het met die duurzaamheidsplannen?

Ik heb nog een punctuele vraag. Collega Tommelein heeft vorig jaar ook een vraag om uitleg gesteld over de Green Key. Toen werd aangekondigd dat er 119 locaties in Vlaanderen waren met het label. Minister, wat is de staat hiervan vandaag?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega Van den Brande, ik neem uw verschillende suggesties mee, en ook uw bekommernis, want dat is natuurlijk ook mijn bekommernis over natuur en leefmilieu.

Collega Talpe, u vroeg hoeveel houders van het label Green Key er ongeveer zijn. Dat zijn er een 140. De bedoeling is natuurlijk om dat met de nodige bekendmaking nog wat meer in the picture te brengen.

Wat betreft de Glasgow Declaration, Toerisme Vlaanderen heeft het bevestigd bij de sector en me ook een aanbeveling bezorgd. Ik ga die lezen en vervolgens kijken of we al dan niet ondertekenen door Vlaanderen. De bevestiging is gebeurd bij de sector. Ik heb ze nog niet kunnen bekijken omdat we nog andere dossiers hadden, maar ik zal het snel doen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brande heeft het woord.

Tine Van den Brande (Groen): Minister, uiteindelijk hebt u niet geantwoord op de – ik kan me dat wel voorstellen – moeilijke vraag over het machinaal reinigen van stranden. Ik wil dat nog iets verder duiden: een machinale reiniging is wel snel maar absoluut niet selectief. Het afval dat verzameld wordt, is er natuurlijk, maar er zijn ook veel hoeveelheden zand en natuurlijk materiaal zoals schelpen, wieren en eikapsels die met het machinaal reinigen verdwijnen. Het bodemleven wordt ook verstoord door de machines die over het strand rijden.

Machines maken het zand ook losser waardoor er veel gemakkelijker erosie ontstaat. Een goed alternatief is het handmatig opruimen. Vaak gebeurt er tegenwoordig ook een combinatie van de twee. Het zou toch heel mooi zijn als dat nader bekeken wordt en dat er vanuit de sector wat meer steun komt voor de kustburgemeesters die eventueel dat handmatige opruimen proberen te stimuleren en in hun beleid op te nemen.

Verder kijk ik vooral uit naar welke concrete projecten rond dit thema verder uitgewerkt zullen worden en welke trekkende rol Toerisme Vlaanderen zal vervullen. Ik hoop op een echt waardevolle rol, bijvoorbeeld stakeholders samenbrengen, de regio van een goed netwerk op zich nemen, de communicatie omtrent het belang van biodiversiteit en toerisme en goede richtlijnen uitwerken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het project rond de Vlaamse Meesters – 1910 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, collega's, in de vorige legislatuur zijn er een aantal hefboomprojecten onder andere rond de figuur van Bruegel, Van Eyck en Rubens opgezet met toch wel succes. Er kan dus nog heel wat gebeuren rond de Vlaamse Meesters. Ik ben dan ook blij dat u dat project wilt verderzetten. Een unieke kapstok is natuurlijk ook de opening van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA) in september dit jaar.

Tijdens de vorige legislatuur heeft Openbaar Kunstbezit Vlaanderen met middelen van Toerisme Vlaanderen het project 'Vlaamse Meesters in Situ' opgezet. Dat project liet de bezoeker kennismaken met verborgen erfgoedparels in 45 sites – kerken, kappelletjes, kastelen en stadhuizen – in vooral kleinere Vlaamse steden en gemeenten.

In uw beleidsnota hebt u ook aangekondigd dat dit tijdelijk initiatief, op voorwaarde van een draagvlak bij de lokale besturen en gemeenschappen, verdergezet zou worden door Toerisme Vlaanderen en dat er daarvoor een Vlaanderenbreed netwerk opgezet zou worden.

Minister, in mei vorig jaar polste ik bij u naar de concrete uitwerking van de voortzetting van het in situ-project. U gaf toen mee dat de voortzetting van dat project deel zou uitmaken van het grote project rond de Vlaamse Meesters. Het concrete plan van aanpak was toen nog in volle opmaak en zou met de betrokken partners en stakeholders en in lijn met de visie 'Reizen naar Morgen' opgemaakt worden.

Daarnaast is ook sprake om het concept rond Vlaamse Meesters te verbreden naar andere kunstenaars en wetenschappers. De hele strategische oefening rond dat grote project over Vlaamse Meesters zou zijn afgerond eind 2021.

Minister, is de strategische oefening afgewerkt en kunt u een concrete toelichting geven over de nieuwe aanpak van het Vlaamse Meesters-programma en de verdere promotie van de Vlaamse Meesters als grote troef voor Vlaanderen?

In welke zin worden de 'oude' Vlaamse Meesters verbreed en kunt u de keuze die u nu gemaakt hebt concreet toelichten?

Hoe zal het project 'Vlaamse Meesters in Situ' geïntegreerd worden in het grote Vlaamse Meesters-project? Welke voorbereidingen zijn daarvoor op heden al getroffen? Welke rol is er daarvoor nog weggelegd voor Openbaar Kunstbezit Vlaanderen, dat vorig jaar of een aantal jaren geleden daarvan de initiatiefnemer was? Is er voldoende draagvlak bij lokale besturen voor een verderzetting of uitbreiding van het programma 'Vlaamse Meesters in Situ'? Dat was wel een belangrijke voorwaarde daarvoor.

Hoe gaan we dat Vlaanderenbreed netwerk rond de Vlaamse Meesters concreet vorm geven? Zal Toerisme Vlaanderen samenwerken met andere publieke of private spelers? Hoe wordt die samenwerking concreet vormgegeven?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: De strategische oefening om het beleid rond Vlaamse Meesters voort te zetten, is inmiddels afgerond. Het nieuwe strategische kader moet de reputatie en de aantrekkingskracht van onze wereldbekende Vlaamse Meesters versterken.

Op korte termijn zal dit strategische kader de basis vormen van de aanstaande relancesubsidieoproep rond Vlaamse Meesters die begin april zal worden opengesteld.

Op langere termijn moet dit kader ervoor zorgen dat Vlaanderen een kunst- en erfgoedbestemming van het allerhoogste niveau kan zijn en blijven.

De krachtlijnen van de nieuwe strategie worden vanaf maart voorgesteld tijdens enkele sectormomenten. De sectormomenten zijn het begin van een participatief traject waarbij Toerisme Vlaanderen samen met de sector het nieuwe programma concreet zal vormgeven met als scope 2030.

De echte start van het programma valt samen met de prestigieuze opening van het KMSKA dit najaar.

Ik kom tot uw tweede vraag. In mijn beleidsnota stelde ik inderdaad dat een verbreding van het concept Vlaamse Meesters aan de orde is. De nieuwe strategie, waarvan de verbreding één element is, wordt binnenkort bekendgemaakt. Er wordt op twee vlakken verbreed, zowel qua tijdsbestek als qua disciplines.

De verbreding qua tijdsbestek gebeurt als volgt: op basis van een grondige potentiële inschatting werd er beslist om in de tijd te verbreden tot en met het interbellum ongeveer. Concreet gaat het om Vlaams meesterschap van oude én moderne meesters, van de 15de eeuw tot en met het interbellum. Ook hedendaagse interpretaties van dit meesterschap uit deze periode kunnen mee worden opgenomen.

Daarnaast is er de verbreding qua disciplines. Vlaanderen was in die periode niet enkel belangrijk vanwege de schilderkunst, maar het was ook innoverend op het vlak van andere kunstaten en disciplines, zoals beeldhouwkunst, wandtapijtkunst, prentkunst enzovoort.

Vervolgens antwoord ik op uw derde vraag. Zoals u weet, zal Toerisme Vlaanderen het project 'Vlaamse Meesters in Situ' zelf voortzetten. Binnen de verhaallijn Vlaamse Meesters moet 'Vlaamse Meesters in Situ' een referentieproject worden dat de principes van 'Reizen naar Morgen' in de praktijk brengt, de uitstraling van Vlaamse Meesters op bijzondere plekken vergroot en het imago van Vlaanderen als unieke kunst- en erfgoedbestemming opschreeft.

'Vlaamse Meesters in Situ' krijgt daarom een kwalitatieve opschaling op het vlak van branding, communicatie, promo en ontsluiting. Met een nieuwe communicatiestrategie is het de bedoeling om de bekendheid van het project te vergroten en om de unieke meerwaarde uit te spelen van Vlaamse Meesters op bijzondere plekken. Toerisme Vlaanderen zal daarbij maximaal inzetten op participatie om samen met enthousiaste plekhouders en alle relevante partners tot het beoogde resultaat te komen.

Openbaar Kunstbezit Vlaanderen is natuurlijk de bedenker en uitvoerder van het hefboomproject. In die zin is het vanzelfsprekend dat zij een prioritaire partner zijn bij de voortzetting van het project.

Ten slotte kom ik tot uw vierde vraag. Vlaanderen kent een zeer ruim aanbod van diverse belevingen rond Vlaamse Meesters. In vele gevallen staan deze initiatieven echter op zichzelf.

Toerisme Vlaanderen zal faciliterend werken om die individuele initiatieven op elkaar af te stemmen en te clusteren. Dit blijft uiteraard vrijwillig, we kunnen niemand dwingen om hierin mee te stappen. Tijdens de sectormomenten in maart zal Toerisme Vlaanderen dit actief bevragen.

Daarnaast gaat Toerisme Vlaanderen op zoek naar partners die een trekkersrol wensen op te nemen voor specifieke netwerken.

De verdere ontwikkeling van een netwerk als 'Vlaamse Meesters in Situ' is een concreet voorbeeld.

Verder onderzoekt Toerisme Vlaanderen de meerwaarde van een Rubensnetwerk. In 2027 is het immers 450 jaar geleden dat de grote meester geboren werd.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik begrijp dat die strategische oefening werd afgerond en dat die de basis zal vormen voor de relanceoproepen die in april zullen worden gelanceerd.

Alleen een beetje jammer dat we nog geen inkijk krijgen in die grote lijnen daarvan. Die zijn voorbehouden voor de sector en zullen op de sectormomenten verder worden toegelicht. 'Vlaamse Meesters in Situ' wordt daarin mee opgenomen, met een verdere kwaliteitsopschaling en een betere bekendmaking en promotie van een aantal erfgoedpareltjes op die unieke sites.

Ik had nog een bijkomende vraag. Om dat allemaal verder te promoten gaat het uiteraard richting de Vlamingen maar uiteraard is het ook een internationale troef.

Uit ambassadeursonderzoek is ook gebleken dat Vlamingen meer en meer die troeven kennen en ook uitspelen. Maar om dat ook internationaal uit te dragen is het belangrijk dat er wordt afgestemd met bijvoorbeeld Buitenlandse Zaken, met Flanders Investment & Trade (FIT), met Cultuur, Jeugd en Media. De verschillende beleidsdomeinen zijn in structureel overleg met elkaar om een internationaal cultuurbeleid op te zetten en daarin een toekomstig ambassadeursprogramma een plaats te geven. Die concrete modaliteiten hebben nog niet verder vorm gekregen. Dat was althans het antwoord op mijn vraag in oktober 2021. Maar wat het ambassadeursprogramma betreft werd gemikt op de tweede helft van 2022. Ik weet niet of er daarrond ondertussen al een iets concretere duiding kan worden gegeven?

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Ik wil even inpijken op die verbreding, waar ik uiteraard enthousiast over ben, zowel wat betreft het tijdsbestek, maar ook wat betreft de disciplines. Minister, u verwees naar beeldhouwkunst, tapijtbewerking en dergelijke meer, maar ik heb toevallig gisteren een antwoord gekregen op mijn schriftelijke vraag waarin ik ook polste naar de verbreding richting de wetenschappers, die ook al heel wat belangrijke bijdragen hebben geleverd op het vlak van bijvoorbeeld anatomie, wiskunde en kosmografie. Minister, u hebt aangekondigd dat u dit eigenlijk apart als intellectueel erfgoed ziet, maar dat u uiteraard de koppeling zult maken met de Vlaamse Meesters en die thema's kansen zult geven als groeitraject. Dat is zeer positief en we moeten daar absoluut op inzetten. Ik zie daar ook heel veel potentieel in, zowel op het vlak van tentoonstellingen, maar ook op het vlak van fiets- en wandelroutes waarmee we het leven van die wetenschappers kunnen weergeven. 'Hij is hier geboren', 'hij liep hier school', en dergelijke meer. Dat is ook iets wat u misschien kunt meenemen in de uitrol of de uitwerking van het intellectuele erfgoed.

We weten ook dat de KU Leuven binnenkort, in 2025, haar zeshonderdjarig bestaan viert. Dat is misschien ook wel een interessant momentum. Ik geef het maar mee om ook die wetenschappersverbreding mee te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brande heeft het woord.

Tine Van den Brande (Groen): Ook wij met Groen zijn uiteraard voorstander van een verbreding van het begrip Vlaamse Meesters. Er zijn inderdaad heel wat moderne Vlaamse Meesters in andere domeinen: architectuur, design, ondernemen, wetenschap. In de Strategische Visienota Kunsten staat ook dat er meer aandacht moet zijn voor ondergesneeuwde disciplines zoals design en architectuur. Dus hier is absoluut een opportuniteit om een partnerschap aan te gaan ... (*onverstaanbaar*) ... Echter, een kanttekening is wel dat we waakzaam moeten blijven voor een al te sterke instrumentalisering van kunst en cultuur. Ze worden hier immers een middel, namelijk meer toeristen lokken en dus meer omzet en winst beogen voor de toeristische sector. Ze zijn een middel en geen doel op zich. De kunsthistorische waarde van kunstwerken en kunstenaars is niet enkel af te meten aan het aantal toeristen dat erop afkomt, natuurlijk. Het gevaar dat dat als maatstaf zal worden genomen bestaat. Het is toch wel te vermijden dat er geen eenzijdige keuzes worden gemaakt. Wat is echt waardevol? Welke in situcontexten laten het werk echt tot zijn recht komen? Met andere woorden, ik denk dat het heel belangrijk is dat een partner als Openbaar Kunstbezit Vlaanderen en het liefst ook kunsthistorici en erfgoedcellen worden meegenomen omdat zij wel degelijk over dergelijke problematieken kunnen waken. Een lokaal bestuur zal dat bijvoorbeeld misschien iets minder doen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Toerisme Vlaanderen is zeker vragende partij voor een sterke samenwerking tussen de beleidsdomeinen en de opzet van een ambassadeursprogramma. Die gesprekken lopen.

Wat het intellectueel erfgoed betreft, neem ik deze suggestie zeker mee bij het uitwerken van de verhaallijnen. Ook de zeshonderdste verjaardag van de KU Leuven is inderdaad een belangrijk moment dat ik zeker zal meenemen. We werken nu ook al samen rond bijvoorbeeld KNAL!, een stadsfestival rond het thema van de Big Bang.

De lokale besturen en ook andere stakeholders worden uiteraard betrokken bij de ontwikkeling van de strategie en de uitrol ervan. Ik denk dat dat niet meer dan normaal is. Ook bij het vorige programma was er een expertencomité dat moest toezien op de waarde van de kunst. We zullen hier zeker extra op toezien.

Cathy Coudyser (N-VA): U hebt gezegd dat u zult verbreden in de tijd, van de 15de eeuw tot ongeveer het interbellum, en zult verbreden door u niet alleen op schilderkunst te richten, maar ook op beeldhouwkunst. Onze prentenkabinetten zijn zeer waardevol, evenals de wandtapijten. We hebben al die erfgoedtroeven.

Ik wil zeker de suggestie van collega Talpe ondersteunen om effectiever onze wetenschappers, die de basis hebben gelegd van deze innovatieve regio, die we ook zijn en die we zeker ook in het buitenland in de verf moeten en kunnen zetten, als een troef te gebruiken. De kapstok is zeshonderd jaar KU Leuven waarmee we dan een brug slaan naar de actualiteit, naar het Interuniversitair Micro-elektronicacentrum (imec), maar zo zijn er nog wel wat in Vlaanderen.

Om toeristen te lokken, moeten die troeven gekend zijn in het buitenland. We moeten keuzes maken. Met de afbakening tot aan het interbellum moeten we zeker zijn dat dat onze troeven voor Vlaanderen zijn die in het verleden hebben gewerkt en nog altijd verder werken. Op die basis moeten en kunnen we toeristen naar Vlaanderen lokken zodat we alle troeven die Vlaanderen heeft aan hen met veel fierheid kunnen tonen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het cruisetoeerisme na corona – 1928 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, collega's, minister, ik verwijs naar een artikel in Het Nieuwsblad van zo'n twee weken geleden dat vermeldt dat een van de grotere cruisereederijen ter wereld failliet was gegaan. De titel was wel sprekend: 'Luidt corona het einde in van de cruises zoals we ze nu kennen?' Het was een momentum om een vraag om uitleg aan u te stellen over de cruises in onze regio.

Het cruisetoeerisme wordt hard getroffen door de coronacrisis. Ik moet daar niet veel uitleg over geven. Op cruises zit men met veel mensen dicht bij elkaar. Mensen kiezen meer voor vakanties dichtbij, maar ook meer in de natuur, weg van drukke omgevingen. Er waren ook beelden van coviduitbraken op de schepen, wat sommigen ook heeft afgeschrikt.

Het is misschien ook het momentum om te kijken naar een cruisetoeerisme 2.0, waarbij de focus veel meer wordt gelegd op duurzamere, kleinere schepen en kwalitatieve bezoeken. Ik gooi het even op tafel en pols wat uw mening is.

Ik verwijs ook naar steden die kreunen onder het massatoerisme van cruises waar toeristen in één klap worden losgelaten op een stad. Er werden vragen gesteld

rond meerwaarde en overlast. Mensen eten en drinken vaak op de schepen en aan wal wordt er niet veel meer geconsumeerd of gekocht. Het is een bezorgdheid van een aantal steden.

Als we het over een langere periode bekijken, zien we in Vlaanderen een stijging: van net geen 500 in 2005 naar bijna 1500 in 2019. In deze commissie hadden we het eerder al over enerzijds de opportuniteiten daarvan, anderzijds over de bezorgdheden rond grote bezoekersstromen met de effecten ter plaatse.

Minister, u hebt aangekondigd een diepgaand onderzoek te willen uitvoeren naar de concrete opbrengst en impact voor de lokale economie en bevolking. U zou uw beleid daaraan toetsen. Een tussentijds rapport werd al gepubliceerd, en de bedoeling is dit voorjaar ook passagiers te gaan bevragen.

Minister, kunt u de impact van de coronacrisis voor het cruisetoeerisme in Vlaanderen toelichten, zowel voor de zee- als riviercruises?

Hoe schat u de toekomst van het cruisetoeerisme voor Vlaanderen in? Lijkt het u haalbaar dat rederijen meer gaan inzetten op kleine, duurzamere schepen? Wat is de meerwaarde hiervan voor het cruisetoeerisme naar Vlaanderen?

Kunt u de status toelichten van het onderzoek van Toerisme Vlaanderen rond cruisetoeerisme? Werd hiervoor reeds een partner aangesteld en/of een vraagstelling geformuleerd?

Het is wat ons betreft cruciaal om vooral ook de lokale besturen waar de schepen aanmeren en/of waar de bezoekers het vaakst naartoe trekken, te betrekken in dit onderzoek. Hoe wilt u dit aanpakken?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega's, zoals te lezen in het tussentijdse rapport, daalde het aantal aanlopen van cruiseschepen drastisch in 2020. Voor 2021 wordt het aantal aanlopen en passagiers nog verwerkt maar ook hier zal het aantal cruises laag liggen. Rederijen maakten wel reservaties maar annuleerden deze vaak voor aankomst. Daarom werden de bevestigingen van passagiers uitgesteld naar 2022.

Uit het lopende onderzoek kunnen nog geen conclusies worden getrokken over de toekomst van het cruisetoeerisme in Vlaanderen.

De havens van Antwerpen, Gent, Brussel en Oostende ontvangen sowieso al kleinere schepen door de afmetingen van de rivieren, kanalen en aanmeerplaatsen. Enkel in Zeebrugge meren grotere schepen aan.

Inzetten op kleinere schepen is mogelijk een trend maar er dient rekening te worden gehouden met de investeringen die door eigenaars van grote cruiseschepen werden gemaakt.

Zee- en riviercruisepassagiers zullen worden bevraagd in Antwerpen, Brussel, Gent en Zeebrugge van april tot en met september. De bevestiging maakt onderdeel uit van het kunststedenonderzoek.

In het onderdeel van de sociale impact werden bewoners ondertussen bevraagd. De economische impact van rederijen en de ecologische impact van cruiseschepen wordt ondertussen verder uitgewerkt.

Zowel de lokale besturen van Oostende, Brugge, Antwerpen, Gent en Brussel als de provinciale toeristische diensten van Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen en Antwerpen worden mee betrokken bij deze studie. Ze worden niet enkel geïnformeerd via

rapportage, ze spelen ook een actieve rol bij het aanleveren van data en het geven van input voor de bevragingen binnen het onderzoek.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik begrijp dat het nog even wachten is op een aantal resultaten. Het was te verwachten dat corona een heel grote impact zou hebben op het cruisetoeisme van de voorbije jaren. Ik kijk ernaar uit om te zien wat de evolutie in de toekomst is en hoe we ermee omgaan.

Ik zeg niet dat ik een tegenstander ben van cruisetoeisme, maar we moeten kijken wat de nadelen zijn en wat de kosten zijn voor de steden die er het meest door getroffen zijn, maar er uiteraard ook voordelen uithalen. We moeten nagaan hoe we de meerwaarde kunnen maximaliseren.

Ik ben zeker fan van een kleinschaligere en duurzame vorm van cruisetoeisme op onze rivieren, zeker als men verder in Vlaanderen andere plaatsen gaat ontdekken. Men kan ook een koppeling maken met ander vervoer om de regio te verkennen.

Toerisme Vlaanderen heeft ook een bewonersbevraging in de kunststeden gedaan. Ik merk dat men daar de cruisetoeristen het minst graag zag komen. In Brugge werden er maatregelen genomen wat de impact betreft. We moeten zeker kort op de bal spelen en de evolutie in de gaten houden. We moeten ook inspelen op bepaalde opportuniteiten die zich zouden stellen.

Ik denk dat het wat wachten is op het onderzoek dat nog moet worden gefinaliseerd. Ik kijk ernaar uit om dit te bespreken in deze commissie.

De voorzitter: Mevrouw van den Brande heeft het woord.

Tine Van den Brande (Groen): Voorzitter, ik wil graag aansluiten. Wij willen ook graag een verschil maken tussen zeecruises en riviercruises, de kleinere duurzame schepen die eventueel bij ons zouden aanmeren waarbij toeristen misschien wel uitstapjes maken met de fiets, Vlaanderen doorkruisen, lokale bewoners ontmoeten en een tentoonstelling en een terrasje meepikken. Dat zien wij ook als een meerwaarde.

We weten ook wel dat schepen heel vaak voor luchtverontreiniging zorgen. Schone schepen bestaan voorlopig niet echt. Het Ecoschip van Peace Boat, is zowat het enige goede voorbeeld dat we momenteel hebben. Ik heb dan ook een aantal suggesties.

Wij denken dat het nodig is dat er een gefaseerde verstrenging van normen voor de uitstoot van schepen komt, zoals voor auto's en vrachtwagens. Verder zou het goed zijn dat er een invoering komt van milieuzones met verplichte walstroomaansluiting. Ook voor riviercruises zou dat een goede zaak zijn. Dat zou kunnen worden gekoppeld aan een voorrangsrecht voor de schoonste schepen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega's, zeecruises en riviercruises zijn inderdaad niet te vergelijken. De impact van beide maakt ook deel uit van het onderzoek. Ook initiatieven als walstroom en dergelijke worden daarin meegenomen. Heel veel verschillende steden zitten mee in de scope van het onderzoek. Ik ga dat nog even afwachten vooraleer we daar verder nog uitspraken over kunnen doen.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Ik kan daar niet veel aan toevoegen, behalve dat we benieuwd zijn naar de resultaten van het onderzoek en dat ik hoop dat we die twee

vormen van watertoerisme goed bekijken en bekijken op welke manier we ze een meerwaardecreatie kunnen laten ondergaan. Heel belangrijk is ook het betrekken van de lokale besturen maar dat hebt u bevestigd. Wij volgen dit verder op.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.